

שַׁבַּת וַיְחִי

מתוך ספר לקוטי הלכות

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה (מז,כח)

מבאר בדברי רבותינו ז"ל במדרש רבה ובפרט בזהר הקדוש בפרשה זאת שאותן שבע עשרה ונחת כמו שכתוב שם בזהר הקדוש. ולכאורה תמוה הדבר שכשהיה יושב בארץ-ישראל לא ישב בשלוח, ובארץ מצרים שהיא מקום טמא שאז התחיל גלות מצרים שמררו את חייהם שם דיקא ישב בשלוח. אך כל זה הוא ענין ששון ושמחה ושיגו וכו', שעקר שלמות השמחה בו יתברך שזה עקר החיות, הוא כשמתגברין לחטף את היגון ואנחה להפכו לשמחה, שזהו עקר הברור מהיכלי התמורות, שהוא על-ידי שמחה. והעקר על-ידי שמחליפין ומהפכין היגון ואנחה לשמחה. וכלל הדבר כי כל עבודת האבות היה לגלות ולהודיע אלקותו בעולם שרק בשביל זה בא האדם לעולם וזה כל השמחה והחיות.

זה בחינת כל הגליות שעוברין על ישראל שעקרם הוא גלות הנפש שהיא רחוקה מאביה שבשמים, שעקר הגלות הוא העצבות, כי מחמת חטא אדם הראשון וקלקולים של כל אחד ואחד בכל דור ודור, על-כן בהכרח להיות בגלות עד שבכח הצדיקים הגדולים יבררו על-ידי זה דיקא מהיכלי התמורות. ועקר הברור על-ידי השמחה, על-ידי שיהפכו היגון ואנחה לשמחה, שזהו בחינת מכירת יוסף למצרים, שעל-ידי זה דיקא היו יכולים להתקיים במצרים, כמו שכתוב כי למחיה שלחני אלקים לפניכם וכו'.

כי יוסף הוא בחינת התלהבות השמחה, עד שהכרח גם יעקב אבינו ובניו הקדושים כלל קדשת ישראל שירדו כלם למצרים, ושם דיקא חי יעקב בשמחה ושלוח, כי אז השיג בשלמות שגמר הגאולה האחרונה יהיה על-ידי זה דיקא, על-ידי שירדו הצדיקים לעמקי עמקי היכלי התמורות שהם בחינת מצרים וכל הגליות שנקראים על שם מצרים כמובא, ומבררים הקדשה משם דיקא, והפל על-ידי שבכחם הגדול מהפכין היגון ואנחה לשמחה, שזה עקר בחינת הברור מהיכלי התמורות. כי היכלי התמורות רוצים בהפך להמיר ולהחליף הכל חס ושלום עד שאי אפשר לבאר ולספר סברותיהם המהפכות מן האמת, כי אין קץ לדברי רוח ולא יוכל הפה לדבר ולא תמצא אנון משמע. אבל נקדת של גדולי הצדיקים האמתיים עולה על הכל והם ממירין ומחליפין לטובה עד שמהפכין היגון ואנחה לשמחה (הלכות ברכת הריח וברכת הודאה ו', אות נ"א):

כַּעֲשֵׂת עַל רַבֵּי נַחֲמָן אֶרְסֵלַיִם

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר, זצ"ל

יִשְׁשָׁכַר חֲמור גֶרֶם רִבֵץ בֵּין הַמְשַׁפְּתִים (מט,יד)

שהצדיק, בחינת יששכר שמאיר בכל הדרי משה בכל הנמוכים מאד לבל יתיאשו עצמן מן הרחמים בשום אופן עד אשר משיב כלם לה' יתברך אפלו אותן שהם בבחינת חמור, בחינת בהמה טמאה, בחינת זהמת וגשמיות החמור, כי הוא מאיר בהם האמת עד שגם הם נעשין מרכבה אל הקדשה ונושאים עליהם על תורה. וזהו בחינת "חמור גרם" שפרש רש"י: כחמור לסבל עליו על תורה.

זה בחינת יששכר חמור גרם רבץ בין המשפתיים, שגם שם המשפתיים והמצרים והגבולים עליו שאורבים ומתעים אותו מאד על-ידי התגברות התאוות והמניעות, גם שם מתגבר להכניע ולבטל את עצמו לגבי התורה והצדיק ומכניע גופו וחרמו המגשם כחמור לשא עליו על תורה: ועל-ידי התורה וזכה להפך הכל אל הקדשה:

זה בחינת (דברי הימים יב, לג) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל, כי כמה וכמה עתים עוברים על כל אחד ואחד מישראל, כי יש כ"ח עתים, עתים לטובה עתים לרעה, ובהם כלולים כל העתים העוברים על כל אחד ואחד מיום הולדו עד יום מותו אשר עליהם התחנן דוד: "בידך עתתי הצילני מיד אויבי ומרדפי".

זה עקר שלמות הצדיק הגדול במעלה המלמד תורה ודעת לישראל, כמו יששכר שיוכל להאיר בכל אחד ואחד מישראל שיוכל להתחזק ולשאר על עמדו בכל הזמנים והעתים העוברים עליו בבחינת ומבני יששכר יודעי בינה לעתים, שיודעים להכניס בישראל בינה וחסד אמתית שידעו בכל עת ועת שעוברים עליהם יהיה איך שיהיה לבלי לפל בדתו חס ושלום, ולבלי להתרחק מה' יתברך לעולם (הלכות פסח ט', אות י"ג):

סיפור השבוע

סדר הנסיעה של רבנו ז"ל לארץ-ישראל (יה)

עש ובחל-המועד-ספות הלכו כל העולם, וגם רבנו הלך עמם, למערה של אליהו הנביא, ושם עשו כל העולם שמחה גדולה ורקודין ומחולות, והוא לא היה שמח כלל, רק ישב שם בהכנעה גדולה ובלב נשבר. ושאל הרבי זב"ל את האיש שהיה עמו: מה זה ועל מה זה, שהוא בעצבות מן ראש-השנה עד עתה? ה' יודע אם טוב הדבר! וגם בשמחת-תורה עשו הקפות ברקודין ושמחה, כנהוג, בפרט שהיו שם אנשים חסידים.

עש והוא זכרונו לברכה היה גם-כן בבית-הכנסת, ולא רצה לעשות שום הקפה, רק ישב שם בהכנעה ובכפיפת-ראש (כאשר דרכו היה כן על-פי הרב קדם שזכה לפעל מה שהיה רוצה, בכל עת ובכל שעה שהיה לו לב נשבר מאד, בכל פעם וכו', כאשר יבאר לקמן). ואחר שמחת-תורה אמר להאיש שהיה עמו: ברוך השם, פעלתי מה שרציתי על צד היותר טוב ונכון, ואף-על-פי-כן היה בדתתי להתמה-מה מה כאן מחמת חבוב ארץ-ישראל, ועכשו ברצוני לנהג נסיעות לבתינו לחוץ-לארץ, על-כן לך ושכר הספינה לסטנבול, ולא אבה האיש שהיה עמו לשמע אליו, ומאן לנסע לביתו, כי אמר, שרצונו להיות בטבריה וכו' ... (ההמשך מעבר לדף)

הנשך עקבי-סוס ויפל רכבו אחור לישועתך (מט,יז)

כי שמשון היה בחינת משיח, כמובא במדרש, וכל זה זוכין על-ידי בחינת 'לישועתך קייתי ה'', על-ידי שאין מתנאשין עצמן מן הרחמים, אפלו חרב חדה מנחת על צנאריו חס ושלום, רק מקיים לישועתו תמיד וצדיקים אליו איך שהוא, על-ידי זה אפלו כשהוא תחת עקבי סוס, יזכה להתגבר ולהפיל השונאים בבחינת הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור (לקוטי הלכות - הלכות יין נסך ד' - אות כ"ה):

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב/ס)

טוב להגיד ולשיר **נ נח נחמ נחמן מאומן** לזכות לכל הישועות

בס"ד - בליון מסי תתשס"ג

סיפור השבוע

(המשך הסיפור)

לראות באבי הנחל

... והשיב לו רבנו זכרוננו לברכה: מאחר שאתה מתאווה להיות בטבריה, לך ושכר חמורים לשם, פי דרכו היה לבלי להתעקש הרבה על שום דבר וכו'. ושכר חמורים, והלכו לעיר הקדש טבריה, ובאו לשם לעת ערב, וכל הלילה הלכו אנשי טבריה לקבל פניו; זה נכנס וזה יוצא, והרבה הלבישו עצמם בבגדי־שבת לכבודו, ולא היה ישן כל הלילה מחמת זה. ובתחלה נתאכסן בבית שאר־בשורו, בין ונכד של הרב הקדוש, מורנו הרב נחמן מהרידענקא, זכרוננו לברכה, אך רבים אמרו, שצריכין לראות בשבילו בית גדול, שיהיה לו הרחבת הדעת, ומיד הספיקו שיתאכסן בבית הרבני המפרסם, הותיק והחסיד, מורנו הרב צבי הרקער, ונכנס לשם.

ושלח אליו הרב הקדוש המפרסם, מורנו הרב אברהם קליסקר, זכרוננו לברכה: באשר שיום הקוה הוא אצלו, על־כן הוא מן הנמנע שילך אצלו לתן לו שלום. והשיב רבנו זכרוננו לברכה, שבלא זה היה בדעתו לילך אליו. ומיד הלך להצדיק הנ"ל, וקבלו בכבוד גדול מאד מאד ובאהבה יתרה ובחבה גדולה מאד מאד. וגדל האהבה והחבוב, שהיה להרב הקדוש, מורנו הרב אברהם הנ"ל, עם כבוד רבנו הקדוש זכרוננו לברכה, אי אפשר לבאר ולספר. ושחר פניו שיתאכסן אצלו, והשיב רבנו זכרוננו לברכה, שזה אי אפשר, שיעמד בקביעות אצלו, אך על שבת אחת יהיה אצלו.

וביום מחר שלח בשבילו, וקבלו על שבת הראשון, פרשת נח, ובליל־שבת כפף רבנו זכרוננו לברכה את ראשו, שיברך אותו, וקפץ ארבע אמות ממנו לאחוריו ברעדה גדולה, ודבר בהתלהבות גדול, ולא היה אפשר להבין מה שאמר, אך בסוף דבריו שמעו שאמר: איך אנו מתביישים בפני זרע הבעל־שם־טוב זכרוננו לברכה. ולא רצה לברך אותו, אך את האיש, שהיה עם רבנו זכרוננו לברכה, ברח מיד כשכפף ראשו.

והיה שם בשעת הסעדה שמחה גדולה, ובקש הצדיק הנ"ל את רבנו זכרוננו לברכה, שיאמר תורה, ולא רצה בשום אופן. ואמר הצדיק הנ"ל בעצמו תורה; וכן היה בסעדה שניה ושלישית. ואמירת התורה של הצדיק, מורנו הרב אברהם הנ"ל, היה בהתלהבות גדול ובצעקה גדולה, ולא נשמע שום דבור, רק לבסוף סים: כך הוא עקר עבודת הבורא יתברך. ורבנו זכרוננו לברכה היה משבח ומפאר התורה שלו בלי ערך, כמעט שאין דגמתו. גם אנכי שמעתי מפיו הקדוש שאמר, ששלמות היה רק להצדיק, מורנו הרב אברהם הנ"ל. ואמר לי: הלא ראיתי כמה צדיקים, אבל שלמות הוא רק אצל הצדיק הקדוש הנ"ל!

אחד שהיה מרבה בשינה, נכנס לר' ישראל בדיוק כשהתעורר משנתו, ושאלו ר' ישראל בהלה כמה ישנתי? ואמר ברמו ובחומרה לא לתן לי לישון הרבה זה מזיק. וכשהחבר הבין את הרמו, אמר לר' ישראל שצריך להתגבר על השינה השיב לו ר' ישראל בחיוב וכו'.

ר' ישראל היה רגיל להגיד לכל מי שחלם חלום לא טוב, לקים הסגלה המובאת בספר המדות (חלום א-ב), שאם זה חלום טוב וכו', ואם זה חלום שאינו טוב, שייגיד בבטול: "חלמות שוא ידברו". ופעם חלם אחד מהחברים אחד מהשלשה חלומות המובאים בשלחן ערוך וכו', ואף בזאת השיב ר' ישראל כנ"ל. ועל כל שאלות והנהגות, היה רגיל ר' ישראל לצטט בבטול ובאמונה את דברי רבנו.

= שלום בית =

רב אחד הגיע לר' ישראל והתלונן בפניו שאשתו לא שומעת לו, ור' ישראל אמר: "היא שהאשה צריכה להתבטל לבעל, אבל הבעל צריך לעשות תשובה ולהתבטל להשם יתברך".

בשבת חנכה אחד היה אמור לנסע לר' ישראל לביתר עם אשתו, והיה לה איהו צער שעכב אותה מלנסע בזמן היותה מאד שבורה, ובעלה השאיר אותה בבית ונסע לבד, וכשהגיע לר' ישראל, תכף כשנכנס הסתכל עליו ר' ישראל בקפידות וגער בו ...

במשפט עם עצמו, והוא בעצמו ידיו וישפט את עצמו על כל עסקיו ומעשיו וכו' ויסור מעליו כל הפחדים, וינצל מיראות הנפולות, הינו שלא יירא ולא יפחד משום שר ואדון וחה רעה ולסטים ולא משום דבר שבעולם, רק מהשם יתברך לבד יירא ויפחד.

ויבזה יעלה את היראה לשרשה, דהינו לדעת, חוכה לדעת שלם שידע ממי יתירא, הינו ליראה את השם הנכבד לבד יראת הרוממות; ועל־ידיה יזכה להשגת התורה שנגלה ויזכה לשפלות באמת; ועל־ידיה יזכה לתפלה במסירת־נפש, שביטל כל ישותו וגשמיותו בשעת התפלה ויתפלל בלי שום כוונת תועלת עצמו, ולא יחשב לכלום את עצמו, רק יבטל את עצמותו וגשמיותו ויתבטל כאלו אינו בעולם ועל־ידיה יזכה להשגת סתרי־תורה, שהוא אור הגנוז שיתגלה לעתיד. וכל זה זוכיני על ידי התבודדות כנ"ל (לקוטי מוהר"ן, סימן טו).

... וכן למשפט דקדשה באמת, שאזכה לישוב דעתי בכל יום תמיד, ואשפט את עצמי היטב, ואדון בעצמי את כל העסקים והעניינים והמעשים אשר אני עושה אם כך ראוי לי לעשות, לבלות ימים במעשים כאלה חס ושלום. ואזכה לאחו את דעתי היטב זמן מסים בישוב הדעת הזה ובמשפט הזה, ולא אניח את דעתי ומחשבותי לברוח מזה מהרה, רק אזכה לכנוס בישוב הדעת הזה ובמשפט הזה היטב היטב, עד שאזכה שיתחזק ישוב דעתי באמת בתקף גדול ובהתגברות חזקה, באפן שאזכה לסור ולשוב מעתה תכף ומיד, מכל המעשים הרעים ומכל המחשבות הרעות, ולאחו רק במעשים טובים תמיד: (לקוטי תפילות א') - מתוך תפילה ט"ו

בן פורת יוסף בן פורת עלי עין

מט, כב

עולה עין - שיוסף, בחינת הצדיק האמת, עולה על העין, כי הוא סותם עיניו מחיזו דהאי עלמא לגמרי ואין לו שום הסתכלות בזה העולם אפלו כהרף עין, ועל־כן נקרא 'עולה עין', כי הוא עולה על העין ומושל עליו.

כי מי שיש לו הסתכלות בזה העולם כפי הסתכלותו בן הוא תחת העין, כי העין מושל עליו מאחר שנמשך אחר עיניו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה ט) על כמה שהלך אחר עיניו, שזהו בחינת (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, שלא תהיה העין רואה והלב חומד שולטין עליו, רק הוא יתגבר עלי העין והלב ויעלה עליהם וימשל בהם, בבחינת 'עולי עין'. שלא יהיה לו שום הסתכלות בזה העולם, שזהו בחינת יוסף שנקרא 'עולי עין', ועל־כן הוא מבטל כל החרפות והבושות שהם כולל התאוות והסטרקא אחרא, בבחינת (בראשית ל) אסף אלקים את חרפתי: (הלכות נטילת ידים שחרית ד' - אות ז')

עצות ותפילות

התבודדות, א'

מי שרוצה לטעם טעם אור הגנוז, הינו סודות התורה שיתגלו לעתיד, ירבה בהתבודדות בינו לבין קונו, וידין וישפט את עצמו בכל עת על כל עסקיו ומעשיו, אם כך ראוי והגון לו לעשות ולהתנהג כך נגד השם יתברך הגומל עמו טובות בכל עת ורגע, ויכלכל דבריו במשפט, ועל הפל יבוא

